

Loogikasünteesi põhiprobleemid

- **Loogikafunktsiooni esituse optimeerimine**
 - kahe-tasemelise esituse minimeerimine
 - kahend-otsustus diagrammide (BDD – Binary Decision Diagrams) optimeerimine
- **Mitme-tasemeliste kombinatsioonloogikavõrkude (-skeemide) süntees**
 - pindala, viite, võimsustarbe ja/või testitavuse optimeerimine
- **Automaatide optimeerimine**
 - olekute minimeerimine, kodeerimine
- **Mitme-tasemeliste mäluga loogikavõrkude (-skeemide) süntees**
 - pindala, viite, võimsustarbe ja/või testitavuse optimeerimine
- **Sidumine loogikaelementide teegiga**
 - elementide optimaalne valik

Loogikasünteesi eesmärgid

Lähteülesanne
(tõeväärtustabel)

abc	xyz
000	111
001	011
010	101
011	010
100	000
101	010
110	000
111	101

Minimeeritult
(implikant-kate)

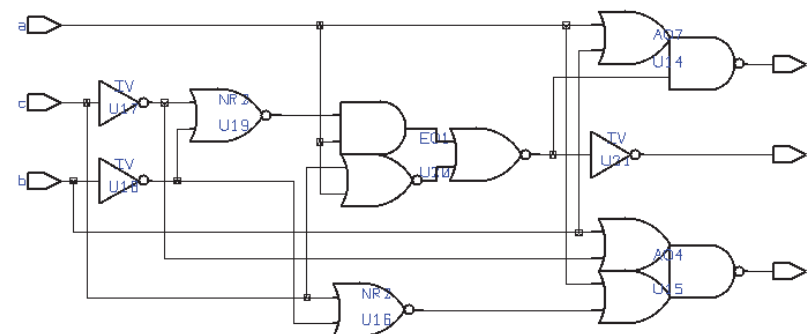
abc	xyz
111	101
-01	010
0-0	101
00-	011
0-1	010

JA-EI (AND-OR):

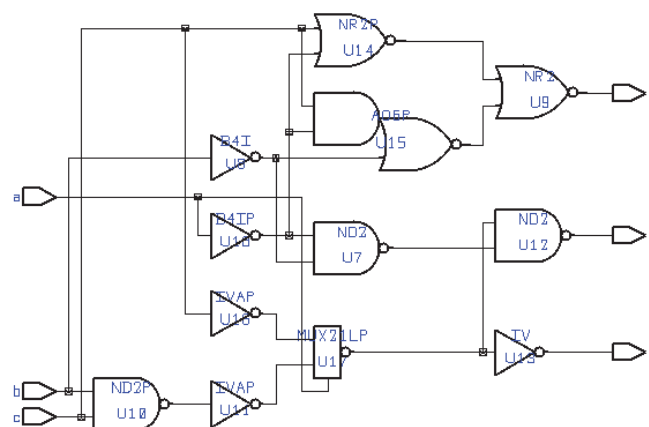
$$x = abc + \bar{a}\bar{b}\bar{c}$$

$$y = \bar{b}c + a\bar{b} + a\bar{c}$$

$$z = abc + \bar{a}\bar{b}c + a\bar{b}\bar{c}$$

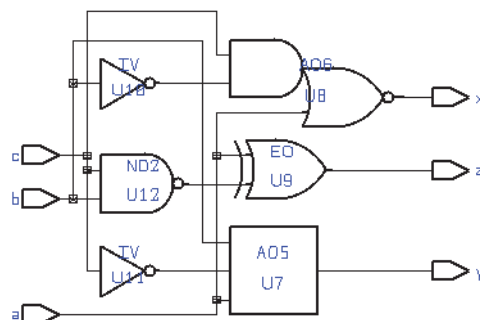

pindala 12.0
viide 2.73 ns
võimsus 11.3 μ W

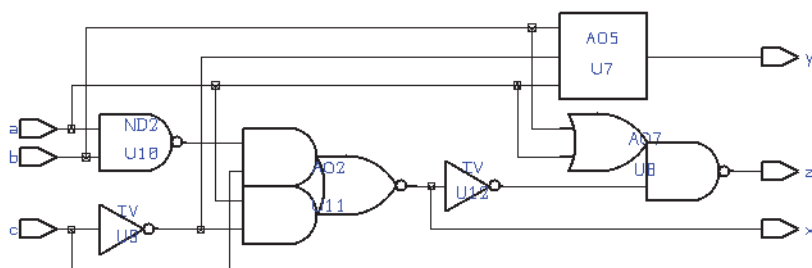

pindala 22.0
viide 1.57 ns
võimsus 24.1 μ W

Loogikasünteesi eesmärgid (2)

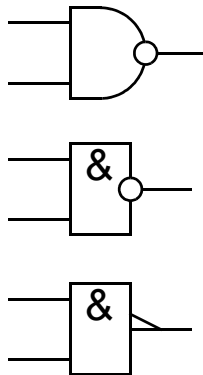
pindala 11.0
 viide 1.84 ns
 võimsus 9.2 μW

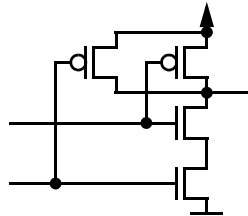
pindala 10.0
 viide 2.26 ns
 võimsus 10.2 μW

Baaselemendid – NAND vs NOR

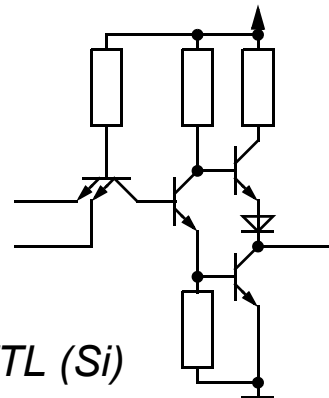
2-NAND

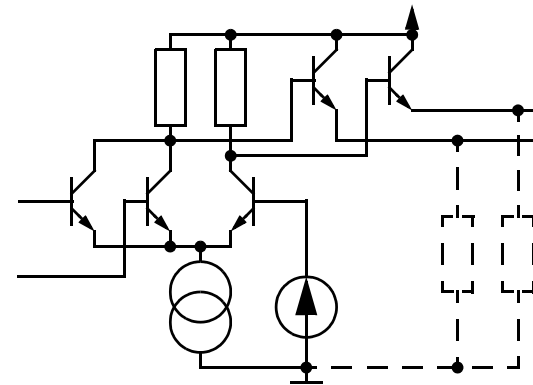
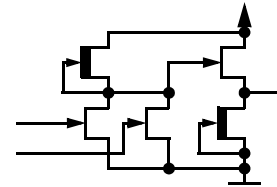
CMOS (Si)

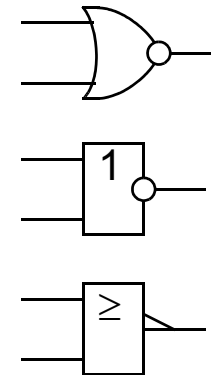
TTL (Si)

DCFL (GaAs)
Direct-coupled FET

2-NOR

ECL (Si)

Loogikafunktsioonide süsteem

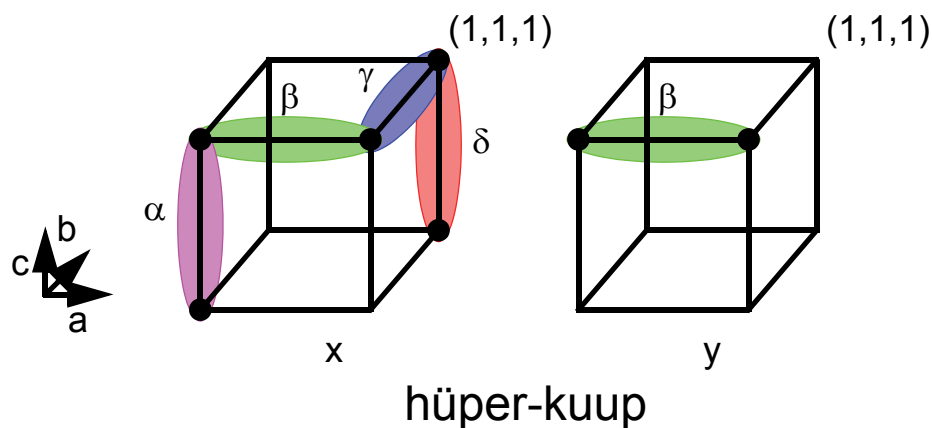
- **Kombinatsioonskeemi “musta kasti” mudel**
- **Defineeritud Boole'i algebra baasil – $(B, +, *, \sim), B = \{0, 1\}$**
- **Loogikafunktsioonid võivad olla**
 - **mitme väljundiga (funktsioonide süsteem) – $f: B^n \rightarrow B$ ja $f: B^n \rightarrow B^m$**
 - **osaliselt (mittetäielikult) määratud – $f: B^n \rightarrow \{0, 1, -\}^m$ (ka $f: B^n \rightarrow \{0, 1, *\}^m$)**
 - **sõltub funktsiooni kasutamisest, nt. võimalud sisendkombinatsioonid**
- **ON-set – F_f – selline funktsiooni määramispiirkonna osa, kus f on tõene**
- **OFF-set – R_f – selline funktsiooni määramispiirkonna osa, kus f on väär**
- **DC-set – D_f – selline funktsiooni määramispiirkonna osa, kus f on määramata (pole oluline)**
- **Funktsioonide süsteemis defineeritud iga komponendi jaoks**

Definitsioonid ja esitusviisid

- *muutuja* (variable)
- *literaal* (literal) ehk *algterm* – muutuja ja selle täiend
- *korrutis* (product) ehk *kuup* (cube) ehk *elementaarkonjunktsioon* – literaalide korrutis
- *implikant* (implicant) ehk intervall – funktsiooni väärtust (tavaliselt 1) määrav konjunktsioon
 - *hüperkuup* (hypercube)
- *minterm* – kõiki sisendmuutujaid sisaldav implikant
 - sõlm hüperkuubis
- *tõeväärtustabel* (truth table)
 - funktsiooni kõikide mintermide loetelu
- *implikanttabel* (implicant table) ehk *intervalltabel* ehk *kate* (cover)
 - funktsiooni defineerimiseks piisavate implikantide loetelu

abc	xy
000	10
001	11
101	11
110	10
111	10

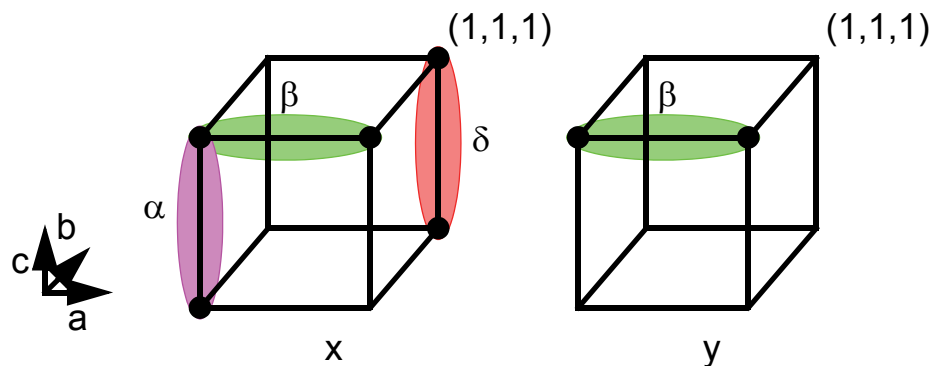
abc	xy
00-	10
-01	11
1-1	10
11-	10

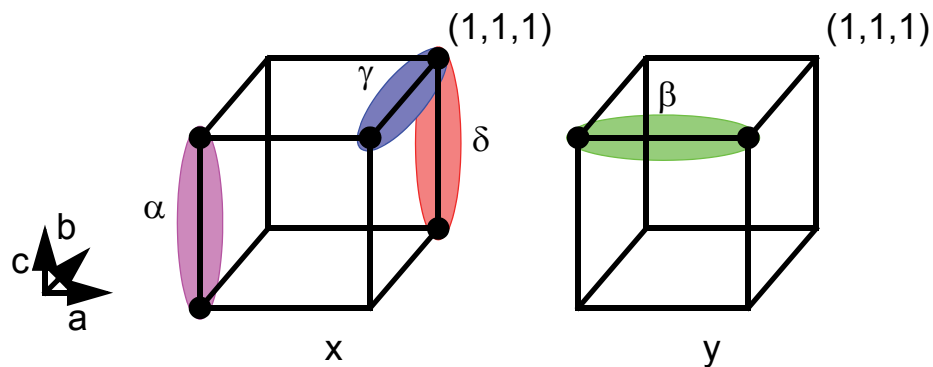
Definitsioone – kate

- ***Miimumkate*** (minimum cover)
 - kate vähima implikantide arvuga
 - globaalne optimum
- ***Minimaalne kate*** (minimal cover) ehk ***liiasuseta kate*** (irredundant cover)
 - kate, mis ei sisaldu üheski teises kattes
 - ühtegi implikanti ei saa eemaldada
 - lokaalne optimum
- ***Lihtimplikant*** (prime implicant) – ei sisaldu üheski teises implikandis
- ***Lihtkate*** (prime cover) – kate lihtimplikantidest
- ***Oluline*** (essential) lihtimplikant – leidub minterm, mis on kaetud ainult selle lihtimplikandi poolt

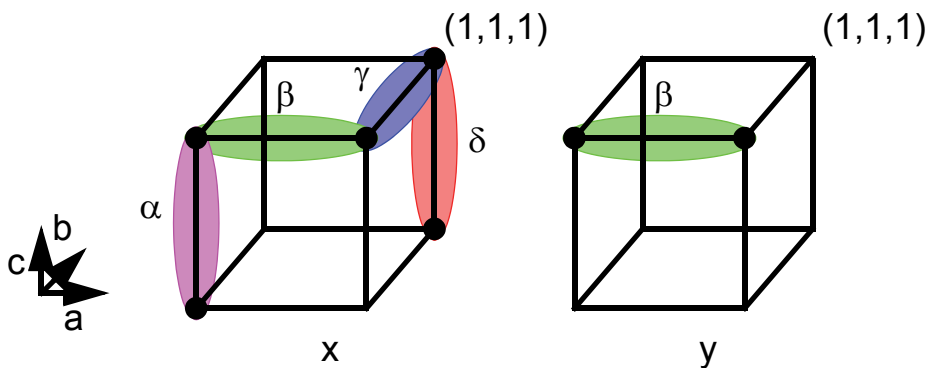
olulised
lihtimplikandid
 $x - \alpha$ & δ
 $y - \beta$

lihtkate
miinimumkate

lihtkate
minimaalne kate

lihtkate

Loogikafunktsioonide minimeerimine

- **Süntees ja optimeerimine**
 - lähtekirjelduse (tabel, skeem, HDL) teisendamine abstraktseks mudeliks
 - teisendused abstraktsel mudelil (sobivad analüüsiks ja masintöötluks)
 - sidumine elementidega teegist
- **Täpsed meetodid (nt. Quine-McCluskey meetod)**
 - leiavad miinimumkatte
 - tihtipeale võimatu suurte funktsioonide korral
- **Heuristilised meetodid (MINI, PRESTO, ESPRESSO, ...)**
 - leiavad minimaalsed katted (miinimumkatte leidmine võimalik)
- **Quine'i teoreem – miinimumkate on lihtkate**
 - → miinimumkatte otsimisel võib piirduda lihtimplikantidega
- **Quine-McCluskey meetod**
 - põhisammud – [1] leia lihtimplikandid, [2] leia miinimumkate
- **Lihtimplikantide tabel**
 - read – mintermid / veerud – lihtimplikandid [*või vastupidi... :-)*]
 - eksponentsiaalne suurus! – 2^n mintermi (mida võib rühmitada)
 - kuni $3^n/n$ lihtimplikanti (osadel funktsioonidel on neid palju vähem)

Minimeerimine == implikantide kleepimine

- Erinevus täpselt ühes järgus (vt. kleepimisseadused)
- Võib vaadelda sulgude ette toomisega
 - kleepuvad: $a b c + a \bar{b} c = a c (b + \bar{b}) = a c (1) = a c$
 - ei kleepu: $a b c + a \bar{b} \bar{c} = a (b c + \bar{b} \bar{c})$

- $y = \bar{a} \bar{b} \bar{c} + \bar{a} \bar{b} c + \bar{a} b \bar{c} + a \bar{b} c$
- $y = \bar{a} \bar{b} (\bar{c} + c) + \bar{a} b \bar{c} + a \bar{b} c$
- $y = \bar{a} \bar{b} + \bar{a} b \bar{c} + a \bar{b} c$ – pole minimaalne?!

	c		b	
	1	1	1	0
a	0	1	0	0

- $y = \bar{a} \bar{b} \bar{c} + \bar{a} \bar{b} c + \bar{a} b \bar{c} + a \bar{b} c$
- $y = \bar{a} \bar{b} \bar{c} + \bar{a} \bar{b} c + \underline{\bar{a} b \bar{c}} + \bar{a} b c + \underline{a \bar{b} c} + a \bar{b} c$
- $y = \bar{a} \bar{b} (\bar{c} + c) + \bar{a} c (\bar{b} + b) + \bar{b} c (\bar{a} + a)$
- $y = \bar{a} \bar{b} + \bar{a} c + \bar{b} c$

	c		b	
	1	1	1	0
a	0	1	0	0

- Sarnane dubleerimine töötab ka KNK korral

DNK või KNK

- Implikantide kleepimisel erinevust pole
- Katte leidmisel erinevust pole
- Erinevus seisneb tulemuse esitamises
- De Morgani seaduse abil saab ühest esitusviisist teise
 - DNK 1-de ja KNK 0-de järgi on funktsioon
 - DNK 0-de ja KNK 1-de järgi on funktsiooni eitus

		$\overline{d} \quad c$	
		$\overline{d}$	c
b	a	1	0
		1	1
		0	1
		1	1

$$f = b \overline{c} d + \overline{a} \overline{d} + \overline{a} b + a \overline{b}$$

$$\overline{f} = (a+b+d) (\overline{a}+\overline{b}+d) (\overline{a}+\overline{b}+\overline{c})$$

DNK 1-dest
KNK 0-dest

$$\overline{f} = \overline{a} \overline{b} d + a b \overline{d} + a b c$$

$$f = (\overline{a} \overline{b} d + a b \overline{d} + a b c)'$$

$$f = (a+b+d) (\overline{a}+\overline{b}+d) (\overline{a}+\overline{b}+\overline{c})$$

DNK 0-dest
eitus
De Morgan!

Lihtimplikantide leidmine

- Implikantide kleepimine
 - erinevus täpselt ühes järgus (vt. kleepimisseadused)
 - võib vaadelda sulgude ette toomisega
 - kleepuvad: $a b c + a \bar{b} c = a c (b + \bar{b}) = a c (1) = a c$
 - ei kleepu: $a b c + a \bar{b} \bar{c} = a (b c + \bar{b} \bar{c})$
- Alates kahestest kontuuridest (vähemalt üks ebaoluline muutuja implikandis) leidub alati kaks või enam paari kontuure (implikante), mis moodustava uue kontuuri (implikandi) – paaride arv on võrdne uue implikandi ebaoluliste muutujate arvuga

0	1	0	1
1	1	1	1
-	1	-	1
0	0	0	0

$$\bar{a} b d + a b d = b d$$

$$b \bar{c} d + b c d = b d$$

$$\begin{array}{r} 01-1 \\ 11-1 \end{array} \quad \begin{array}{r} -101 \\ -111 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} -1-1 \\ -1-1 \end{array}$$

0	1	0	1
1	1	1	1
-	1	-	1
0	0	0	0

$$\bar{a} b + a b = b$$

$$b \bar{c} + b c = b$$

$$b \bar{d} + b d = b$$

$$\begin{array}{r} 01-- \\ 11-- \end{array} \quad \begin{array}{r} -10- \\ -11- \end{array} \quad \begin{array}{r} -1-0 \\ -1-1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} -1-- \\ -1-- \end{array} \quad \begin{array}{r} -1-- \\ -1-- \end{array} \quad \begin{array}{r} -1-- \\ -1-- \end{array}$$

Lihtimplikantide leidmine - Quine meetod

$$f = \bar{a} \bar{d} + \bar{a} b + a \bar{b} + a \bar{c} d$$

$$f(a,b,c,d) = \Sigma(0,2,4,5,6,7,8,9,10,11,13)$$

- mintermid on algsed implikandid
- implikante proovitakse kleepida paarikaupa
- kaetud (ja dubleeritud) implikandid eemaldatakse
- kleepimist ja kaetute eemaldamist korratakse seni kuni enam uusi implikante ei moodustu

algus

abcd
0000
0010
0100
0101
0110
0111
1000
1001
1010
1011
1101

1. etapp

abcd	abcd
0000	-000
0010	0-10
0100	-010
0101	010-
0110	01-0
0111	100-
1000	10-0
1001	01-1
1010	-101
1011	011-
1101	10-1
00-0	1-01
0-00	101-

2. etapp

abcd	abcd
00-0	10-1
0-00	1-01
-000	101-
0-10	0--0
-010	0-00
010-	-0-0
01-0	-0-0
100-	01--
10-0	01--
10-0	01--
011-	10--
-101	10--
011-	

tulemus

abcd
-101
1-01
0--0
-0-0
01--
10--

Lihtimplikantide leidmine – Quine-McCluskey meetod

- **Kitsendused lihtimplikantide leidmisel**
 - mintermid grupeeritakse 1-de arvu alusel
 - kleepida proovitakse ainult naabergruppide implikante
 - vrdl. erinevust 1-de arvus!
 - ainult määramata väljundtulemus(t/i) kattev implikant on eritähistusega (nt. tärn)
 - kahe sellise implikandi kleepumisel levib tähistus edasi
 - mõte on selles, et kui implikant katab ainult määramatusi, siis pole teda kattesesse vaja
 - implikantide kleepimisel tuleks arvestada ka ebaoluliste muutujate kokkulangevusi
 - kleepuda võivad ainult need, mis sõltuvad samadest muutujatest
- **Käsitsi arvutamise lihtustamiseks kasutusel 10-nd kodeering**
 - “01-0”-le vastab “4 (2)”, “4/6” või “4/6 (2)”
 - kleepimisel võrreldakse, kas vahe on 2 aste – $01\underline{0}0 \leftrightarrow 01\underline{1}0$ vs. $4 \leftrightarrow 6$

Lihtimplikantide leidmine (#1)

$$f = \bar{a} \bar{d} + \bar{a} b + a \bar{b} + a \bar{c} d$$

$$f(a,b,c,d) = \Sigma(0,2,4,5,6,7,8,9,10,11,13)$$

mintermid

1. etapp

2. etapp

gr. abcd

0	0000	*
1	0010	*
	0100	*
	1000	*

2	0101	*
	0110	*
	1001	*
	1010	*

3	0111	*
	1011	*
	1101	*

gr. abcd

0	00-0	*
	0-00	*
	-000	*
1	0-10	*

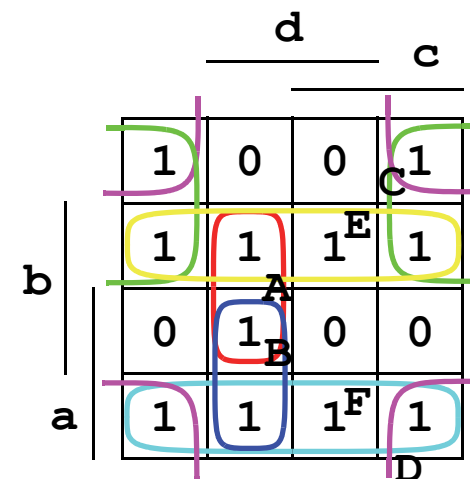
	-010	*
	010-	*
	01-0	*
	100-	*
	10-0	*

2	01-1	*
	-101	A
	011-	*
	10-1	*
	1-01	B
	101-	*

gr. abcd

0	0--0	C
	-0-0	D
1	01--	E
	10--	F

* - on kaetud

Lihtimplikantide leidmine (#2)

$$f = \bar{a} \bar{d} + \bar{a} b + a \bar{b} + a \bar{c} d$$

$$f(a,b,c,d) = \Sigma(0,2,4,5,6,7,8,9,10,11,13)$$

mintermid

1. etapp

2. etapp

Diagram illustrating the connections between three groups of numbers (gr.) and their corresponding values and counts.

gr.	Value	Count	Mark
0	0	(2, 4)	C
1	2	(2, 8)	D
1	4	(1, 2)	E
1	8	(1, 2)	F
2	5	(2)	A
2	6	(1)	*
2	9	(2)	*
2	10	(4)	B
3	7	(1)	*
3	11	(2)	*
3	13	(1)	*

* - on kaetud

* - on kaetud

	d		c	
	1	0	0	1
b	1	1	1	1
	0	1	0	0
a	1	1	1	1

Labels A, B, C, D, E, and F are placed near the corresponding colored loops. The loops are: A (red, vertical), B (blue, vertical), C (green, horizontal), D (cyan, horizontal), E (yellow, horizontal), and F (magenta, vertical).

Lihtimplikantide katte leidmine

$$x = \bar{a}\bar{b}\bar{c} + \bar{a}\bar{b}c + a\bar{b}c + a\bar{b}\bar{c} + abc$$

Varased katte leidmise meetodid

Tabeli redutseerimine

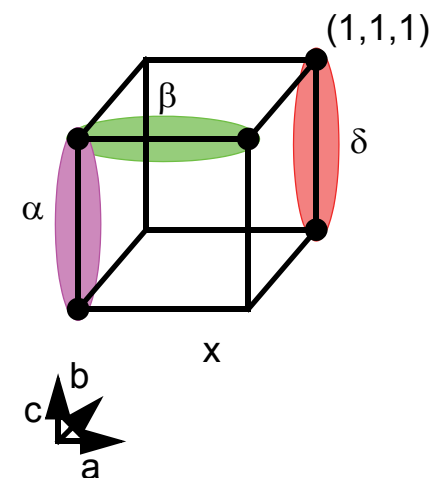
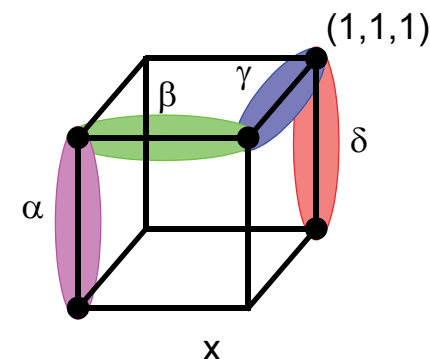
- iteratiivne oluliste lihtimplikantide identifitseerimine, märkimine ja tabelist eemaldamine koos kaetud mintermidega

Petrick'i meetod

- implikandid summade korrutisena (pos)
- viia üle korrutiste summaks (sop)
- valida väikseim korrutis
- pos - $(\alpha)(\alpha+\beta)(\beta+\gamma)(\delta)(\gamma+\delta) = 1$
- sop - $\alpha\beta\delta + \alpha\gamma\delta = 1$
- Lahendused - $\{\alpha, \beta, \delta\}$ või $\{\alpha, \gamma, \delta\}$

	abc	x
α	00-	1
β	-01	1
γ	1-1	1
δ	11-	1

abc	α	β	γ	δ
000	1	0	0	0
001	1	1	0	0
101	0	1	1	0
110	0	0	0	1
111	0	0	1	1

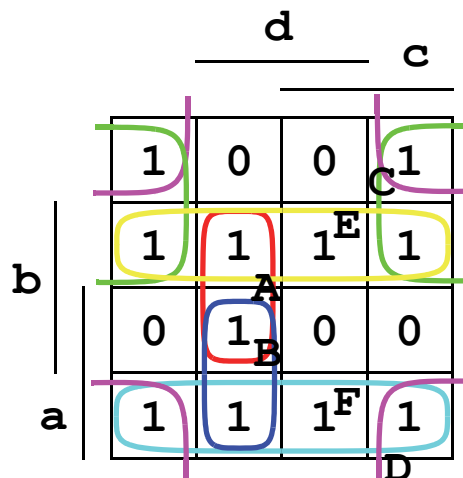

Petrick'i meetod – näiteülesanne

lihtimplikantide tabel

abcd	A	B	C	D	E	F
0000	0	0	1	1	0	0
0010	0	0	1	1	0	0
0100	0	0	1	0	1	0
1000	0	0	0	1	0	1
0101	1	0	0	0	1	0
0110	0	0	1	0	1	0
1001	0	1	0	0	0	1
1010	0	0	0	1	0	1
0111	0	0	0	0	1	0
1011	0	0	0	0	0	1
1101	1	1	0	0	0	0

ACEF:

$$f = b \bar{c} d + \bar{a} \bar{d} + \bar{a} b + a \bar{b}$$

ADEF:

$$f = b \bar{c} d + \bar{b} \bar{d} + \bar{a} b + a \bar{b}$$

BCEF:

$$f = a \bar{c} d + \bar{a} \bar{d} + \bar{a} b + a \bar{b}$$

BDEF:

$$f = a \bar{c} d + \bar{b} \bar{d} + \bar{a} b + a \bar{b}$$

$$(C+D)(C+E)(D+F)(A+E)(C+E)(B+F)(D+F)(E)(F)(A+B)=1$$

$$(C+D)(C+E)(D+F)(A+E)(B+F)(E)(F)(A+B)=1$$

$$(CC+CE+DC+DE)(DA+DE+FA+FE)(BE+FE)(FA+FB)=1$$

$$(C+DE)(AD+AF+DE+EF)(BE+EF)(AF+BF)=1$$

$$(CAD+CAF+CDE+CEF+DEAD+DEAF+DEDE+DEEF)(BEAF+BEBF+EFAF+EFBF)=1$$

$$(ACD+ACF+CEF+DE)(BEF+AEF)=1$$

$$(ACDBEF+ACDAEF+ACFB EF+ACFAEF+CEFB EF+CEFAEF+DEBEF+DEAEF)=1$$

$$ACEF+ADEF+BCEF+BDEF=1$$

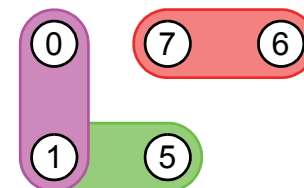
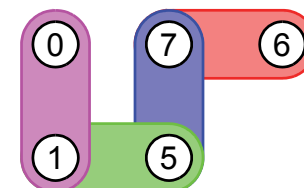
• Maatriksesitus

- Täisarvuline lineaarplaneerimisülesanne (integer linear programming, ILP)
- Implikantide tabel on kahendmaatriks A
- Valitud implikandid on kahendvektor x
- Leida selline x , et
 - $Ax \geq 1$
 - valida piisav arv veerge, et kõik read oleksid kaetud
- Minimeerida x võimsust

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$$

• Operatsioonid hulkadega

- Hulga katte leidmine
 - Hulk S – mintermide hulk
 - Hulk C , alamhulkade kogu ($c_i \subseteq S$) – lihtimplikantide hulk
 - Leida vähim arv C elemente, et kõik S elemendid oleksid kaetud
- Hüpergraafi tipukatte leidmine
 - Sõlmede hulk – mintermide hulk
 - Hüperservade hulk – lihtimplikantide hulk
 - Tuleb leida vähim arv servi, et kõik sõlmed oleksid kaetud

Kiirendamisvõtted

- Olulised lihtimplikandid peavad kuuluma kattesesse
 - st. need implikandid ja nende poolt kaetud mintermid võib eemaldada edasisest analüüsist
- Sõltumatud rühmad (omavahel mittesidused alamgraafid) võib lahendada eraldi
- Implikandi domineerimine
 - kui implikant (i) on kaetud mõne domineeriva (j) poolt, siis võib ta eemaldada
 - matriksis - $a_{ki} \leq a_{kj} \forall k$; tekib mittetäielikult määratud funktsioonide korral
- Mintermi domineerimine
 - kui domineeriv minterm (i) on kaetud vähemalt samade implikantide poolt, mis mõni teinegi minterm (j), siis võib ta edasisest analüüsist eemaldada, sest kõik lahendused, mis katavad (j) katavad ka (i)
 - matriksis - $a_{ik} \geq a_{jk} \forall k$; tekib mintermide korral, mis on kaetud rohkem kui ühe implikandi poolt

- oluline lihtimplikant – a [0-01] ja b [-1-1]
- domineeriv implikant – b [-1-1] (> c [-11-])
- domineeriv minterm – [0101] (> [0001])

0	1	0	0
0	1	1	-
0	1	1	-
0	0	0	0

	a	b	c
0001	1	0	0
0101	1	1	0
0111	0	1	1
1101	0	1	0
1111	0	1	1

Lihtimplikantide kätte leidmine

lihtsimplikantide tabel

abcd	A	B	C	D	E	F
0000			+	+		
0010			+	+		
0100			+		+	
1000				+		+
0101	+				+	
0110			+		+	
1001		+				+
1010				+		+
* 0111					*	
* 1011						*
1101	+	+				

E, F

* - olulised

abcd	A	B	C	D
0000			*	+
0010			*	+
1101	*	+		

A, C

[illegible]

$$f = \underset{\text{A}}{b} \underset{\text{C}}{\bar{c}} d + \bar{a} \underset{\text{E}}{\bar{d}} + \bar{a} \underset{\text{F}}{b} + a \bar{b}$$

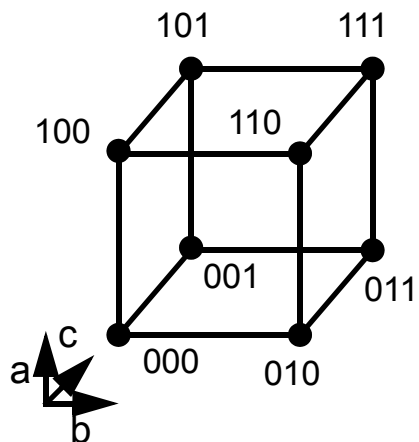
Heuristiline minimeerimine

- **Täpne minimeerimine on kallis**
 - Kõikvõimalike lihtimplikantide leidmine nõuab mälu ja aega
- **Heuristiline minimeerimine**
 - Vältib täpse minimeerimise kitsaskohti
 - “Mõistliku” suurusega liiasuseta katted
 - Kiirus ja rakendatav paljudes valdkondades
 - Lokaalne miinimumkate
 - antud on esialgne kate
 - teisendus lihtkatteks
 - liiasuste eemaldamine
 - Iteratiivne parendamine
 - suurust parendatakse implikantide “modifitseerimise” teel
 - laiendus/kahandus otsustatakse naaberimplikantide põhjal

Karnaugh kaart

		c	b
	000	001	011
a	100	101	111

≡

		d	c
	0000	0001	0011
b	0100	0101	0111
a	1000	1001	1011

≡

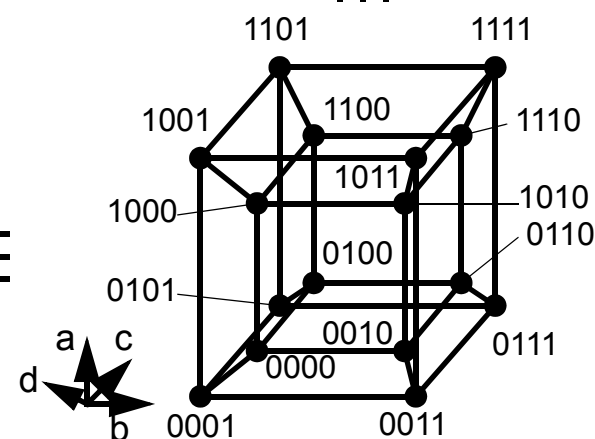
b c	00	01	11	10
a	0	000	001	011
	1	100	101	111

≡

	c	a
b	011	111
	001	101

		d	b
	0000	0001	0101
c	0010	0011	0111
a	1010	1011	1111

≡

Karnaugh kaart – näide

$$f = \bar{a} \bar{d} + \bar{a} b + a \bar{b} + a \bar{c} d$$

$$f(a,b,c,d) = \Sigma(0,2,4,5,6,7,8,9,10,11,13)$$

		<u>d</u> <u>c</u>	
b	a	1	0
		0	1
		1	1
		0	0

		<u>d</u> <u>c</u>	
b	a	1	0
		0	1
		1	1
		0	0

		<u>d</u> <u>c</u>	
b	a	1	0
		0	1
		1	1
		0	0

- Implikandi (kontuuri) laiendamine
- Vt. ka <http://tams-www.informatik.uni-hamburg.de/applets/kvd/kvd.html>

Heuristilised meetodid – näide

$$f = \bar{a} \bar{d} + \bar{a} b + a \bar{b} + a \bar{c} d$$

$$f(a,b,c,d) = \Sigma(0,2,4,5,6,7,8,9,10,11,13)$$

	d		c	
	1	0	0	1
b	1	1	1	1
	0	1	0	0
a	1	1	1	1

	d		c	
	1	0	0	1
b	1	1	1	1
	0	1	0	0
a	1	1	1	1

	d		c	
	1	0	0	1
b	1	1	1	1
	0	1	0	0
a	1	1	1	1

$$f = \underline{b} \bar{c} d + \underline{\bar{b}} \bar{d} + \underline{\bar{a}} b + \underline{a} \bar{b}$$

Nõrgalt määratud funktsioonide minimeerimine

- $|F_F| + |F_R| \ll |F_D|$
- Funktsiooni argumentide arv on suur
- $|F_F| + |F_R|$ on esitatud intervallidena, st. on olemas esialgne kate
- F_F -i kuuluvaid intervale laiendatakse selliselt, et laiendus jääks F_D sisse
 - ükski 1-intervall ei tohi omada ühisosa ühegi 0-intervalliga (mittekattuvad)
 - *ortogonaalsusfunktsioon* – näitab, milliste argumentide järgi on intervallide paari teatud argumendi väärtus ühes intervallis 1, teises 0
 - kaks intervalli on mittekattuvad, kui nad on ortogonaalsed vähemalt ühe argumendi järgi
 - ortogonaalsed mitme argumendi järgi → osa argumente võib vabastada
- Näide: 000- # 1011 → 1010, seega võib esimese neist asendada kas 00-- või -00-'ga (eeldusel, säilib ortogonaalsus ka teiste 0-intervallidega)

Näide #2

	a	b	c	d	e
1	1	1	-	1	-
	-	-	0	1	0
0	0	-	-	0	-
	-	0	0	-	1
	-	0	-	1	1
	0	-	-	1	1

	e	d	e	c
b	0	0	1	-
a	0	0	1	-
	-	-	1	1
	-	0	0	1

11-1- # 0--0- = 10010
 11-1- # -00-1 = 01000
 11-1- # -0-11 = 01000
 11-1- # 0--11 = 10000

~~-1-1- # 0--0- = 00010~~
~~-1-1- # -00-1 = 01000~~
~~-1-1- # -0-11 = 01000~~
~~-1-1- # 0--11 = 00000~~

11--- # 0--0- = 10000
 11--- # -00-1 = 01000
 11--- # -0-11 = 01000
 11--- # 0--11 = 10000

Heuristiliste minimeerimiste põhioperaatorid

• Laiendus (Expand)

- implikantide teisendus lihtimplikantideks
- kaetud implikantide eemaldamine

• Kitsendus (Reduce)

- implikantide suuruse vähendamine, hoides katte korrektse

• Ümberkujundus (Reshape)

- implikantide paaride muutmine suurendades üht ja vähendades teist

• Liiasusetus (Irredundant)

- liiasuse eemaldamine kattest

ülesanne

0000	1
0010	1
0100	1
0101	1
0110	1
0111	1
1000	1
1001	1
1010	1
1011	1
1101	1

kõik liht-
implikandid

0--0	a
-0-0	b
01--	c
10--	d
1-01	e
-101	f

Näide

1	0	0	1
1	1	1	1
0	1	0	0
1	1	1	1

võimalikud
lahendused

{a,c,d,e}

{b,c,d,e}

Näide – laiendus

0000	<i>exp</i>
0010	<i>x</i>
0100	<i>x</i>
0101	
0110	<i>x</i>
0111	
1000	
1001	
1010	
1011	
1101	

0000
↓
0--0

0--0
katab
0010
0100
0110

0--0	<i>a</i>
0101	<i>exp</i>
0111	<i>x</i>
1000	
1001	
1010	
1011	
1101	

0101
↓
01--

01--
katab
[0100]
[0110]
0111

0--0	<i>a</i>
01--	<i>c</i>
1000	<i>exp</i>
1001	
1010	<i>x</i>
1011	
1101	

1	0	0	1
1	1	1	1
0	1	0	0
1	1	1	1

Näide – laiendus – kõik sammud

0000	<i>exp</i>
0010	<i>x</i>
0100	<i>x</i>
0101	
0110	<i>x</i>
0111	
1000	
1001	
1010	
1011	
1101	

0--0	<i>a</i>
0101	<i>exp</i>
0111	<i>x</i>
1000	
1001	
1010	
1011	
1101	

0--0	<i>a</i>
01--	<i>c</i>
1000	<i>exp</i>
1001	
1010	<i>x</i>
1011	
1101	

0--0	<i>a</i>
01--	<i>c</i>
-0-0	<i>b</i>
1001	<i>exp</i>
1011	<i>x</i>
1101	

0--0	<i>a</i>
01--	<i>c</i>
-0-0	<i>b</i>
10--	<i>d</i>
1101	<i>exp</i>

0--0	<i>a</i>
01--	<i>c</i>
-0-0	<i>b</i>
10--	<i>d</i>
1-01	<i>e</i>

{a,b,c,d,e}

1	0	0	1
1	1	1	1
0	1	0	0
1	1	1	1

Näide – kitsendus

0--0	xxxx
01--	c
-0-0	b
10--	d
1-01	e

0--0

 00-0

 0000

 -0-0
 katab
~~0000~~

01--	c
-0-0	00-0
10--	d
1-01	e

Kaetuse analüüs:

-0-0 & 0000 = 0000 - katab

Võrdluseks:

-0-0 & 10-- = 10-0 - ei kata

1	0	0	1
1	1	1	1
0	1	0	0
1	1	1	1

Näide – kitsendus – kõik sammud

0--0	xxxx
01--	c
-0-0	b
10--	d
1-01	e

01--	c
-0-0	00-0
10--	d
1-01	e

01--	c
00-0	b'
10--	d
1-01	1101

01--	c
00-0	b'
10--	d
1101	e'

{ b',c,d,e' }

1	0	0	1
1	1	1	1
0	1	0	0
1	1	1	1

Näide – ümberkujundus

01--	01-1
00-0	0--0
10--	d
1101	e'

→

01-1	c'
0--0	a
10--	d
1101	e'

{ b',c,d,e' }

1	0	0	1
1	1	1	1
0	1	0	0
1	1	1	1

1	0	0	1
1	1	1	1
0	1	0	0
1	1	1	1

{ a,c',d,e' }

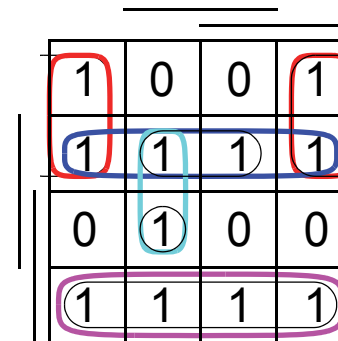
Näide – laiendus #2

01-1	<i>exp</i>
0--0	<i>a</i>
10--	<i>d</i>
1101	<i>e'</i>

01--	<i>c</i>
0--0	<i>a</i>
10--	<i>d</i>
1101	<i>exp</i>

01--	<i>c</i>
0--0	<i>a</i>
10--	<i>d</i>
-101	<i>f</i>

{ a,c,d,f }

Kokkuvõte

- **MINI**
 - Laiendus: kate – $\{a,b,c,d,e\}$ – lihtkate, liiasusega (kuid ükski implikant ei sisaldu mõnes teises)
 - Kitsendus: a eemaldatakse; $b [-0-0] \rightarrow b' [00-0]$; $e [1-01] \rightarrow e' [1101]$; kate – (b',c,d,e')
 - Ümberkujundus: $\{b',c\} [00-0][01--] \rightarrow \{a,c'\} [0--0][01-1]$
 - Laiendus #2: kate – $\{a,c,d,f\}$; lihtkate, liiasuseta
- **Intuitiivne laiendus**
 - iga implikandi puhul asenda '0' või '1' võimaluse korral '-'
 - eemalda kõik kaetud implikandid
 - probleemid – õigsuse kontroll & implikantide järjekord
- **Õigsuse kontroll**
 - Espresso, MINI – kontrollitakse laiendatud implikandi *ühisosa* kõigi 0-implikantidega (F_R), täienduse leidmine vajalik
 - Presto – kontrollitakse laiendatud implikandi sisaldumist 1- ja *-implikantide ühendis ($F_F \cup F_D$), taandub nn. rekursiivsele tautoloogia kontrollile

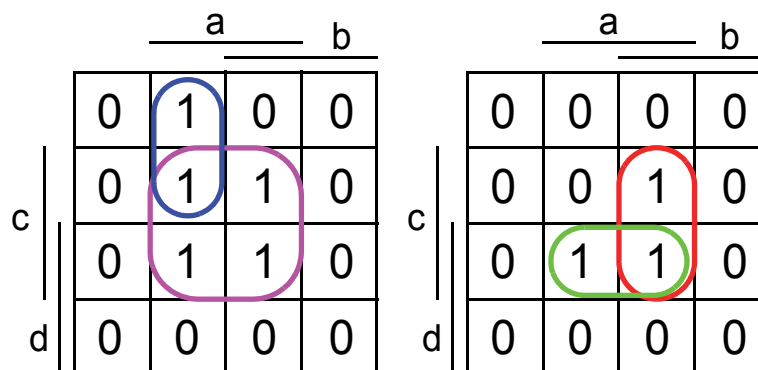

- **Laiendus – heuristilised võtted**
 - Laiendada tuleks esimesena need intervallid, millede katmine teiste poolt on vähetõenäoline
 - Kaalutud intervallid – mida suurem kaal, seda väiksem on võimalik kaetavus (“hõredalt asustatud ümbruskond”)
- **Kitsendus – heuristilised võtted**
 - Kaalutud intervallid – mida väiksem kaal, seda suuremad võimalised kitsendamiseks (“tihedalt asustatud ümbruskond”)
- **Liiasuse eemaldamine**
 - Oluliste intervallide kindlaks tegemine
 - Katte probleem lahendatakse heuristiliselt
- **Espresso**
 - Täiendi leidmine
 - Oluliste intervallide/mintermide määramine (pärast laiendamist ja liiasuse eemaldamist)
 - Iteratsioon – laiendus, liiasusetus, kitsendus
 - Kaalufunktsioonid – katte võimsus & intervallide ja literaalide arvu kaalutud summa

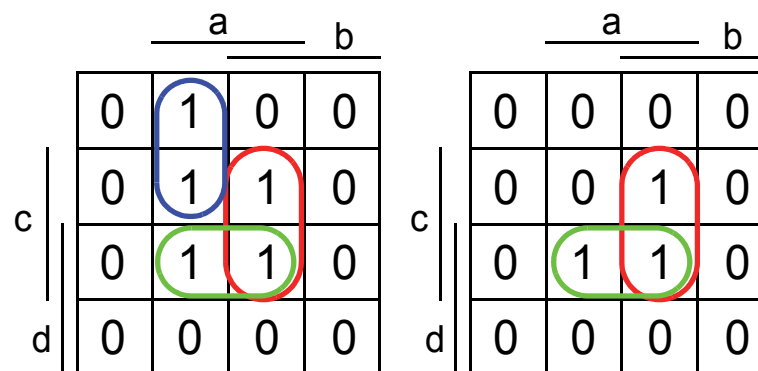
Funktsioonide süsteemi minimeerimine

abcd	xy
10-0	10
1-1-	10
1-11	01
111-	01

funktsioonid
eraldi

abcd	xy
10-0	10
1-11	11
111-	11

funktsioonid
korraga

Funktsioonide süsteemi minimeerimine

- Väljundite hulka vaadeldakse kui täiendavat mitmevalentset sisendit
- Implikantide leidmisel rakendatakse samu operatsioone

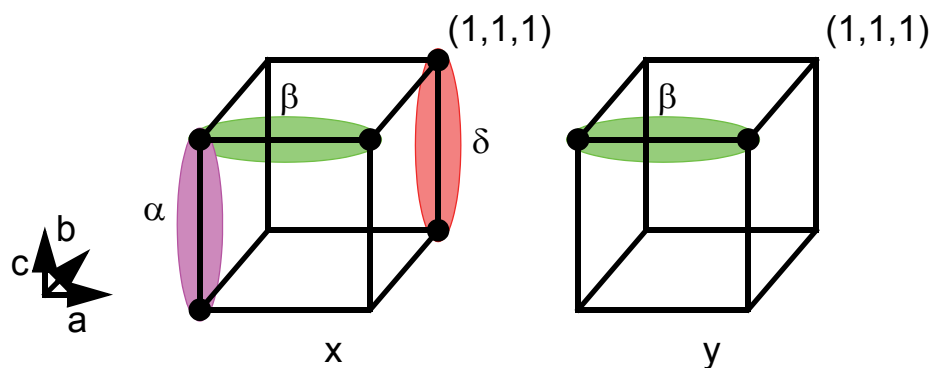
abc	xy
000	10
001	11
101	11
110	10
111	10

abcO	
0001	1
001-	1
101-	1
1101	1
1111	1

		c		b		
	1	1	0	0		
	0	1	1	1		x
	0	1	0	0		
a	0	1	0	0		y

abcO	
00-1	1
-01-	1
11-1	1

abc	xy
00-	10
-01	11
11-	10

Funktsioonide süsteemi minimeerimine

abcd0	z
10-01	1
1-1-1	1
1-110	1
111-0	1

mitme-valentse loogika abil

	a		b		a		
	0	0	0	0	0	0	1
c	0	0	1	0	0	1	1
d	0	1	1	0	0	1	1
	0	0	0	0	0	0	0
	0						

abcd0	z
10-01	1
1-11-	1
111--	1

	a		b	
	0	A	0	0
c	0	A	B	0
d	0	B	B	0
	0	0	0	0

sümbol-kodeeringu abil

abcd	xy
10-0	10
1-11	11
111-	11

Mitme-valentne loogika (Multiple-Valued Logic - MVL)

- **Post'i algebra**
 - Boole'i algebra üldistus
 - Kasutatakse matemaatilise baasina MVL loogikalülide projekteerimisel
 - Post, 1921. a. – esimene mitmeväärtuseline (mitmevalentne) loogika
- **Kahendloogika – $(B, *, +, \sim), B = \{0, 1\}$**
 - täielikult määratud funktsioonid – $f: B^n \rightarrow B$ ja $f: B^n \rightarrow B^m$
 - mittetäielikult määratud funktsioonid – $f: B^n \rightarrow \{0, 1, -\}^m$ (ka $f: B^n \rightarrow \{0, 1, *\}^m$)
 - AND, OR, NOT – loogikafunktsioonide täielik süsteem
- **MV-loogika – $(\{P_i\}, \text{MIN}, \text{MAX}, \text{literal}), P_i = \{0, 1, \dots, m_i - 1\}$**
 - mittetäielikult määratud funktsioonid – $f: P_1 \times P_2 \times \dots \times P_n \rightarrow P_m$
või ka $f: P_1 \times P_2 \times \dots \times P_n \rightarrow \{0, 1, -\}^m$
 - MIN, MAX, literal - MVL-funktsioonide täielik süsteem

Mitme-valentne loogika – operatsioonid

- **MIN(x, y)** – minimaalne x ja y väärtus [$\cdot$]
 - vrdl. AND kahendloogikas
- **MAX(x, y)** – maksimaalne x ja y väärtus [$+$]
 - vrdl. OR kahendloogikas
- **literaal (literal)** – unaarne operatsioon – $x_i^{\{c_i\}} = m_i - 1$, kui $x_i = c_i$, muidu 0
 - tähistus – $x_1^{\{2\}} \equiv x_1^2$ ja $x_1^{\{2\}} \equiv \bar{x}_1$
- **hulkliteaal (set literal)** – $x_i^{\{S\}} = m_i - 1$, kui $x_i \in S$, muidu 0
 - tähistus $x_3^{\{0,2\}} \equiv x_3^{\{0,2\}} \equiv x_3^{0,2}$
 - vrdl. kahendloogikaga – $x_i^{\{0\}} \equiv \bar{x}_i$, $x_i^{\{1\}} \equiv x_i$, $x_i^{\{0,1\}} \equiv -$ (don't-care)
- **Shannoni arendus**
 - $f() = \bar{x}f_{\bar{x}}() + xf_x()$ / $f() = x^0f_{x^0}() + x^1f_{x^1}() + \dots + x^{m-1}f_{x^{m-1}}()$

Esitusviisid

Tõeväärtustabel

x_1	x_2	f	
0	0	0	$0 \cdot x_1^{\{0\}} \cdot x_2^{\{0\}}$
0	1	0	$0 \cdot x_1^{\{0\}} \cdot x_2^{\{1\}}$
0	2	2	$2 \cdot x_1^{\{0\}} \cdot x_2^{\{2\}}$
1	0	1	$1 \cdot x_1^{\{1\}} \cdot x_2^{\{0\}}$
1	1	1	$1 \cdot x_1^{\{1\}} \cdot x_2^{\{1\}}$
1	2	0	$0 \cdot x_1^{\{1\}} \cdot x_2^{\{2\}}$
2	0	0	$0 \cdot x_1^{\{2\}} \cdot x_2^{\{0\}}$
2	1	0	$0 \cdot x_1^{\{2\}} \cdot x_2^{\{1\}}$
2	2	2	$2 \cdot x_1^{\{2\}} \cdot x_2^{\{2\}}$

" · " – MIN "+" – MAX $x^{\{i\}}$ – x_i literal

Avaldis

$$f(x_1, x_2) = 1x_1^{\{1\}}x_2^{\{0\}} + 1x_1^{\{1\}}x_2^{\{1\}} + 2x_1^{\{0\}}x_2^{\{2\}} + 2x_1^{\{2\}}x_2^{\{2\}}$$

$$f(x_1, x_2) = 1x_1^{\{1\}}x_2^{\{0,1\}} + 2x_1^{\{0,2\}}x_2^{\{2\}}$$

Karnaugh kaart

x_1	0	1	2
x_2			
0	0	1	0
1	0	1	0
2	2	0	2

x_1	0	1	2
x_2			
0	0	1	0
1	0	1	0
2	2	0	2

MV-funktsioonide minimeerimine

- Ei midagi uut!
- Antud funktsiooni F ühtede (f) ja määramata (d) (ja nullide (r)) piirkondade kate
- Leida minimaalne korrutiste-summa kuju funktsioonile F
- Genereerida $f+d$ lihtimplikandid
- Luua implikantide tabel
- Lahendada katte probleem
 - Algoritmid erinevad ainult pisiasjades

Mitme väljundiga funktsioonid

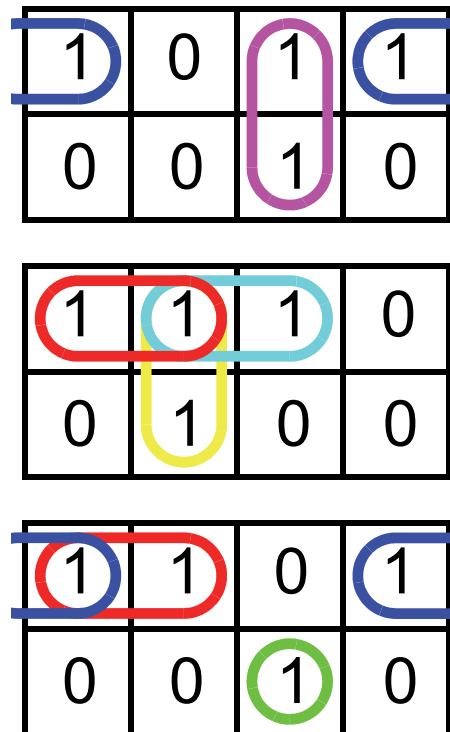
- n -muutjaga ja k -väljundiga kahendfunktsioonide süsteem teisendatakse $n+1$ -muutujaga ja 1-väljundiga funktsiooniks, üks sisendmuutujaist on MV:
 $\{0,1\}^n \rightarrow \{0,1\}^k \equiv \{0,1\}^n \times \{0, 1, \dots, m-1\} \rightarrow \{0,1\}$
- Hong'i teoreem
 - iga n -muutuja implikant pluss vastavad väljundid moodustavad ühe implikandi $n+1$ -ruumis
 - väljundite arv määrab täiendava sisendi valentside arvu
 - implikandi määratud väljundid moodustavad hulk-literaali täiendavas sisendis

Lihtimplikantide leidmine

- **Sarnane üksiku funktsiooni implikantide leidmisega**
 - erinevus täpselt ühes järgus (vt. kleepimisseadused)
 - võib vaadelda sulgude ette toomisega
 - praktikas tasub eristada, kas erinevus on kahend- või MV-sisendis
- **Erinevus ühes kahendsisendis**
 - täpselt üks kahendsisend on erinev – ühes 0 ja teises 1 (ning MV-osad identsed)
 - kleepuvad: $a^0b^0c^0e^0 + a^0b^1c^0e^0 = a^0c^0e^0 (b^0+b^1) = a^0b^{\{0,1\}}c^0e^0$
- **Erinevus MV-sisendis**
 - kõik kahendsisendid on identsed
 - kleepuvad: $a^0b^1c^1e^0 + a^0b^1c^1e^1 = a^0b^1c^1 (e^0+e^1) = a^0b^1c^1e^{\{0,1\}}$
- **Vektoresitus – kahendosa ‘0’, ‘1’ ja ‘-’; MV-osa positsioonilise kodeeringuga**
 - $a^0b^0c^0e^0 + a^0b^1c^0e^0$: 000 100 + 010 100 => 0-0 100
 - $a^0b^1c^1e^0 + a^0b^1c^1e^1$: 011 100 + 011 010 => 011 110

Näide

abc	xyz
000	111
001	011
010	101
011	110
100	000
101	010
110	000
111	101

abc	xyz
0-0	101
-11	100
00-	011
0-1	010
-01	010
111	001

Näide (järg)

abc	xyz
000	111
001	011
010	101
011	110
100	000
101	010
110	000
111	101

$$x(a,b,c) = \bar{a}\bar{b}\bar{c} + \bar{a}b\bar{c} + \bar{a}bc + abc$$

$$y(a,b,c) = \bar{a}\bar{b}\bar{c} + \bar{a}b\bar{c} + \bar{a}bc + a\bar{b}\bar{c}$$

$$z(a,b,c) = \bar{a}\bar{b}\bar{c} + \bar{a}b\bar{c} + \bar{a}bc + abc$$

$$f: \{0,1\} \times \{0,1\} \times \{0,1\} \times \{0,1,2\} \rightarrow \{0,1\}$$

$$\begin{aligned} o(a,b,c,e) = & a^0b^0c^0e^0 + a^0b^1c^0e^0 + a^0b^1c^1e^0 + \\ & + a^1b^1c^1e^0 + a^0b^0c^0e^1 + a^0b^0c^1e^1 + \\ & + a^0b^1c^1e^1 + a^1b^0c^1e^1 + a^0b^0c^0e^2 + \\ & + a^0b^0c^1e^2 + a^0b^1c^0e^2 + a^1b^1c^1e^2 \end{aligned}$$

abc	e	o
000	100	1
010	100	1
011	100	1
111	100	1
000	010	1
001	010	1
011	010	1
101	010	1
000	001	1
001	001	1
010	001	1
111	001	1

Näide (järg)

abc	e	o	
000	100	1	1
010	100	1	2
011	100	1	3
111	100	1	4
000	010	1	5
001	010	1	6
011	010	1	7
101	010	1	8
000	001	1	9
001	001	1	10
010	001	1	11
111	001	1	12

3.

7.

$$a^0b^1c^1e^0 + a^0b^1c^1e^1 = a^0b^1c^1e^{\{0,1\}}$$

1.

2.

9.

11.

$$a^0b^0c^0e^0 + a^0b^1c^0e^0 + a^0b^0c^0e^2 + a^0b^1c^0e^2 = \dots$$

$$\dots = a^0b^{\{0,1\}}c^0e^0 + a^0b^{\{0,1\}}c^0e^2 = a^0b^{\{0,1\}}c^0e^{\{0,2\}} = a^0c^0e^{\{0,2\}}$$

5.

9.

6.

10.

$$a^0b^0c^0e^1 + a^0b^0c^0e^2 + a^0b^0c^1e^1 + a^0b^0c^1e^2 = \dots$$

$$\dots = a^0b^0c^0e^{\{1,2\}} + a^0b^0c^1e^{\{1,2\}} = a^0b^0c^{\{0,1\}}e^{\{1,2\}} = a^0b^0e^{\{1,2\}}$$

Näide – minimeerimine

1.

2.

9.

11.

$$a^0b^0c^0e^0 + a^0b^1c^0e^0 + a^0b^0c^0e^2 + a^0b^1c^0e^2 = \dots$$

$$\dots = a^0b^{\{0,1\}}c^0e^0 + a^0b^{\{0,1\}}c^0e^2 = a^0b^{\{0,1\}}c^0e^{\{0,2\}} = \underline{a^0c^0e^{\{0,2\}}}$$

abc	e	o	
000	100	1	1
010	100	1	2
011	100	1	3
111	100	1	4
000	010	1	5
001	010	1	6
011	010	1	7
101	010	1	8
000	001	1	9
001	001	1	10
010	001	1	11
111	001	1	12

mintermid

1. etapp

2. etapp

gr.	abc	e
0	000	100
	000	010
	000	001
1	010	100
	001	010
	001	001
	010	001
2	011	100
	011	010
	101	010
3	111	100
	111	001

gr.	abc	e
0	000	110
	000	101
	000	011
0-0	100	
00-	010	
00-	001	
0-0	001	
1	010	101
	001	011

gr.	abc	e
0	000	111
0-0	101	

	c	b
a	1	0
	0	0
	1	1
	0	1
	0	0
	1	0
	0	0

Näide – minimeerimine

abc	e	o	
000	100	1	1
010	100	1	2
011	100	1	3
111	100	1	4
000	010	1	5
001	010	1	6
011	010	1	7
101	010	1	8
000	001	1	9
001	001	1	10
010	001	1	11
111	001	1	12

mintermid

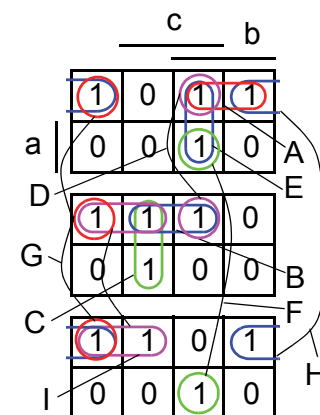
gr.	abc	e	
0	000	100	*
	000	010	*
	000	001	*
1	010	100	*
	001	010	*
	001	001	*
	010	001	*
2	011	100	*
	011	010	*
	101	010	*
3	111	100	*
	111	001	*

1. etapp

gr.	abc	e	
0	000	110	*
	000	101	*
	000	011	*
	0-0	100	*
	00-	010	*
	00-	001	*
	0-0	001	*
1	010	101	*
	001	011	*
	01-	100	A
	0-1	010	B
	-01	010	C
2	011	110	D
	-11	100	E
3	111	101	F

2. etapp

gr.	abc	e	
0	000	111	G
	0-0	101	H
	00-	011	I

Näide – minimeerimine

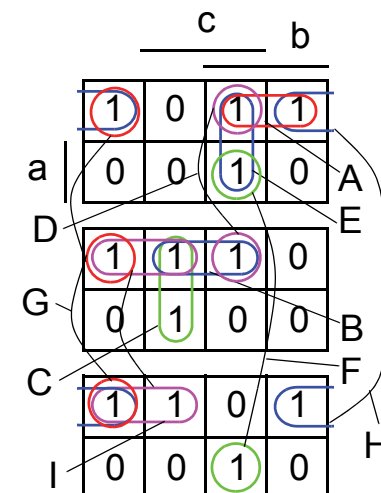
lihtimplikantide tabel

abc	e	A	B	C	D	E	F	G	H	I
000	100								+	+
000	010								+	+
000	001								+	+
010	100	+								+
001	010		+	+						+
*	001	001								*
*	010	001								*
	011	100	+			+	+			
	011	010		+		+				
*	101	010			*					
111	100							+	+	
*	111	001								*

abc	e	A	B	D	E	G
011	100	+		*	+	
011	010		+	*		

abc	e	o
011	110	1
111	101	1
0-0	101	1
00-	011	1
-01	010	1

D
 F
 H
 I
 C

Näide (pärast minimeerimist)

$$\begin{aligned} o(a,b,c,e) = & a^0b^0c^0e^0 + a^0b^1c^0e^0 + a^0b^1c^1e^0 + \\ & + a^1b^1c^1e^0 + a^0b^0c^0e^1 + a^0b^0c^1e^1 + \\ & + a^0b^1c^1e^1 + a^1b^0c^1e^1 + a^0b^0c^0e^2 + \\ & + a^0b^0c^1e^2 + a^0b^1c^0e^2 + a^1b^1c^1e^2 \end{aligned}$$

Lihtimplikandid & liiasuseta

$$\begin{aligned} o(a,b,c,e) = & a^0b^1c^1e^{\{0,1\}} + a^1b^1c^1e^{\{0,2\}} + \\ & + a^0b^{\{0,1\}}c^0e^{\{0,2\}} + a^0b^0c^{\{0,1\}}e^{\{1,2\}} + \\ & + a^{\{0,1\}}b^0c^1e^1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} o(a,b,c,e) = & a^0b^1c^1e^{\{0,1\}} + a^1b^1c^1e^{\{0,2\}} + \\ & + a^0c^0e^{\{0,2\}} + a^0b^0e^{\{1,2\}} + b^0c^1e^1 \end{aligned}$$

abc	e	o
011	110	1
111	101	1
0-0	101	1
00-	011	1
-01	010	1

Näide (minimeeritud kahendfunktsioonid)

$$o(a,b,c,e)=a^0b^1c^1e^{\{0,1\}}+a^1b^1c^1e^{\{0,2\}}+a^0c^0e^{\{0,2\}}+a^0b^0e^{\{1,2\}}+b^0c^1e^1$$

abc	e	o
011	110	1
111	101	1
0-0	101	1
00-	011	1
-01	010	1

abc	xyz
011	110
111	101
0-0	101
00-	011
-01	010

$$x(a,b,c)=\bar{a}bc+abc+\bar{a}\bar{c}$$

$$y(a,b,c)=\bar{a}bc+\bar{a}\bar{b}+\bar{b}c$$

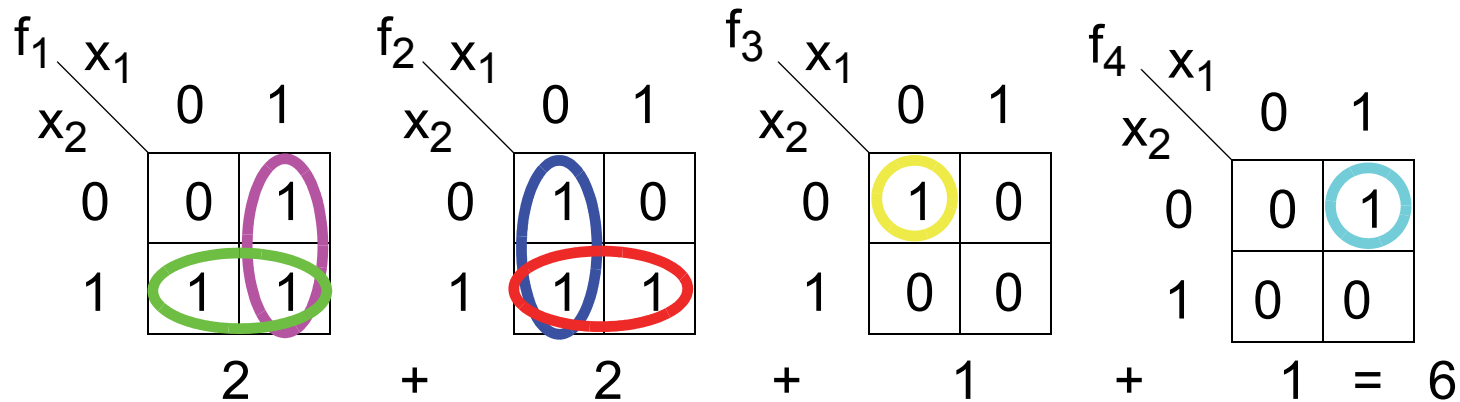
$$z(a,b,c)=abc+\bar{a}\bar{c}+\bar{a}\bar{b}$$

1	0	1	1
0	0	1	0

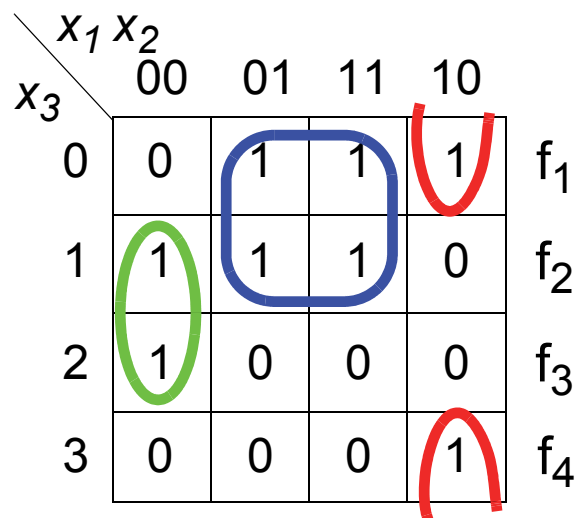
1	1	1	0
0	1	0	0

1	1	0	1
0	0	1	0

Näide #2

implikanti

3 implikanti

Näide #2 (minimeeritud)

x_2x_1	$f_1f_2f_3f_4$
0 0	0 1 1 0
0 1	1 0 0 1
1 0	1 1 0 0
1 1	1 1 0 0

mintermid

gr.	21	1234	
0	00	0100	*
	00	0010	*
1	01	1000	*
	01	0001	*
	10	1000	*
	10	0100	*
2	11	1000	*
	11	0100	*

1. etapp

gr.	21	1234	
0	00	0110	A
	-0	0100	B
1	01	1001	C
	10	1100	*
	-1	1000	D
	1-	1000	*
	1-	0100	*
2	11	1100	*

2. etapp

gr.	21	1234	
1	1-	1100	E

lihtimplikantide tabel

	21	1234	A	B	C	D	E
	00	0100					
*	00	0010	*				
	01	1000					
*	01	0001			*		
*	10	1000					*
	10	0100					
	11	1000					
*	11	0100					*

f_1

x_1	0	1
x_2	0	1
	0	1
	1	1

f_2

x_1	0	1
x_2	0	1
	0	1
	1	1

f_3

x_1	0	1
x_2	0	1
	0	1
	1	0

f_4

x_1	0	1
x_2	0	1
	0	1
	1	0

3 implikanti

Näide #3

abc	xy
000	10
001	11
101	11
110	10
111	10

abc e	
000 10	1
001 11	1
101 11	1
110 10	1
111 10	1

mintermid

gr.	abc e	
0	000 10	*
1	001 10	*
	001 01	*
2	101 10	*
	101 01	*
	110 10	*
3	111 10	*

1. etapp

gr.	abc e	
0	00- 10	A
1	001 11	*
	-01 10	*
	-01 01	*
2	101 11	*
	1-1 10	B
	11- 10	C

2. etapp

gr.	abc e	
1	-01 11	D

1	1	0	0
0	1	1	1

0	1	0	0
0	1	0	0

lihtimplikantide tabel

abc e	A B C D
* 000 10	*
001 10	+
* 001 01	*
101 10	+
* 101 01	*
* 110 10	*
111 10	+

abc	e	o
00-	10	1
11-	10	1
-01	11	1

A
C
D

abc	xy
00-	10
11-	10
-01	11

Näide #4 – määramatused

abc	xyz
000	110
001	0-1
010	-0-
011	010
100	1-0
101	01-
110	101
111	-00

mintermid

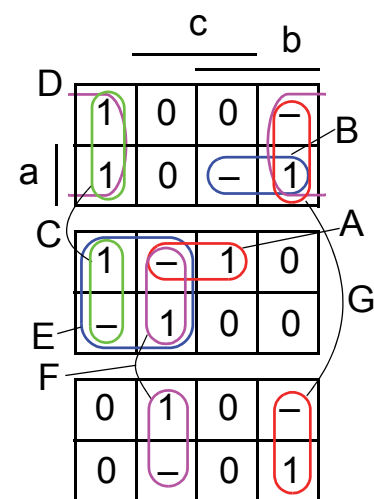
gr.	abc	e
0	000	100 *
	000	010 *
1	*001	010 *
	001	001 *
	*010	100 *
	*010	001 *
	100	100 *
	*100	010 *
2	011	010 *
	101	010 *
	*101	001 *
	110	100 *
	110	001 *
3	*111	100 *

1. etapp

gr.	abc	e
0	000	110 *
	0-0	100 *
	-00	100 *
	00-	010 *
	-00	010 *
1	001	011 *
	*010	101 *
	100	110 *
	0-1	010 A
	-01	010 *
	-01	001 *
	-10	100 *
	-10	001 *
	1-0	100 *
	10-	010 *
2	101	011 *
	110	101 *
	11-	100 B

2. etapp

gr.	abc	e
0	-00	110 C
	--0	100 D
	-0-	010 E
1	-01	011 F
	-10	101 G

Näide #4 – määramatused

lihtimplikandidid & tabel

0-1	010	A	abc	e	A	B	C	D	E	F	G
11-	100	B	000	100			+	+			
-00	110	C	000	010			+		+		
--0	100	D	001	001						+	
-0-	010	E	011	010	+						
-01	011	F	100	100			+	+			
-10	101	G	101	010					+	+	
			110	100		+		+			+
			110	001							+

abc	e	A	B	C	D	E	F	G
000	100			+	+			
000	010			+		+		
*	001	001					*	
*	011	010	*					
	100	100			+	+		
101	010							
110	100							
*	110	001						*

abc	e	B	C	D	E
000	100		+	+	
000	010		+		+
100	100		+	+	

	c	b
a	1	0
C	1	0
F	0	1
	0	0
	0	1

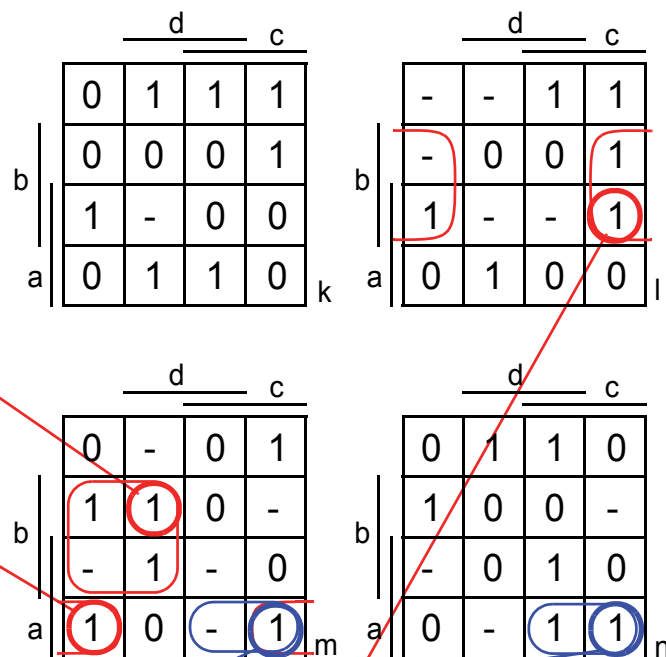
abc	xyz
0-0	010
-00	110
-01	011
-10	101

A
C
F
G

Näide #5 – heuristiline minimeerimine

lähteülesanne...

abcd	klmn
0000	0-00
0001	1--1
0010	1110
0011	1101
0100	0-11
0101	0010
0110	11--
0111	0000
1000	0010
1001	110-
1010	0011
1011	10-1
1100	11--
1101	--10
1110	0100
1111	0--1

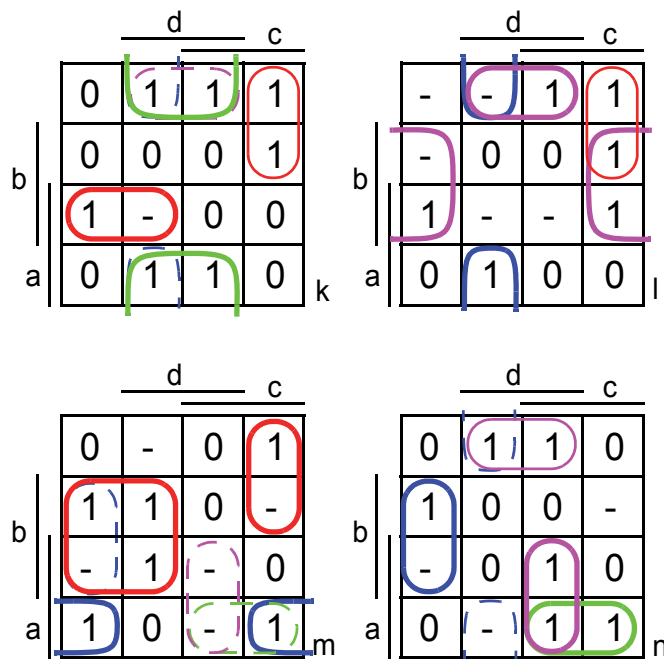
Millest alustada?

Vrdl. olulised lihtimplikandid →
igal juhul peab olema kaetud →
“üksikud ühed”, siis “paarid”, ...

- 1) “üksikud ühed” –
kõige suurem kontuur
vastava väljundi katmiseks, mis
kataks võimalikult palju 1-d
- 2) “paarid” –
kõige suurem kontuur
mõlema väljundi katmiseks

Näide #5 – heuristiline minimeerimine (järg)

abcd	klmn
-10-	0010
10-0	0010
-1-0	0100
101-	0001
0-10	1110
-001	0100
00-1	0101
-0-1	1000
110-	1000
-100	0001
1-11	0001

Edasi need, mis veel katmata...

Jälle alustada sealt, kus vähe ühtesi alles...

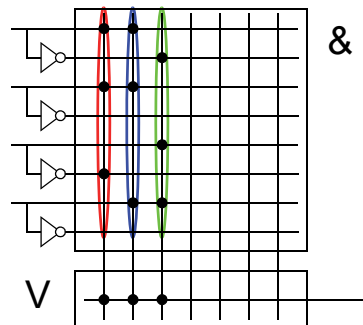
Eemaldada need, mis juba kaetud (punktirjoonega)

Variante on rohkemgi...

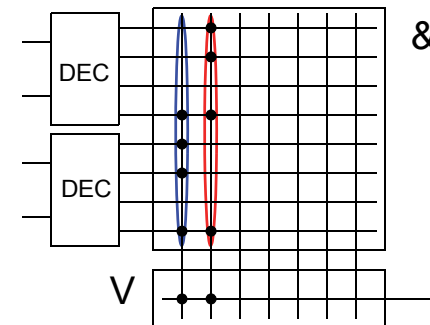
MVL rakendusi

- Efektiivsem kahendloogika probleemide lahendamine
 - kahendfunktsioonide süsteem (mitu väljundit) – väljundeid vaadeldakse kui ühte täiendavat MV sisendit
 - sisendite, väljundite ja olekute kodeerimine (optimeerimine)
 - dekodeeriga PLM – sisendite paari vaadeldakse kui üht 4-valentset sisendit
 - testimine – kolmas väärtus kasutusel vea tähistamiseks

		$x_1 x_2$			
		00	01	11	10
$x_3 x_4$	00	0	0	1	0
	01	0	0	1	0
	11	1	1	1	0
	10	0	0	0	0

$y_1 \backslash y_2$	0	1	3	2
0	0	0	1	0
1	0	0	1	0
3	1	1	1	0
2	0	0	0	0

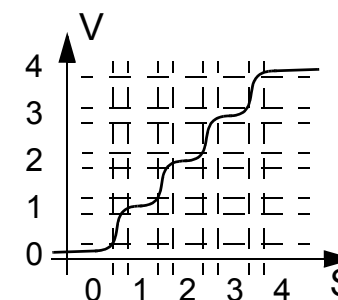
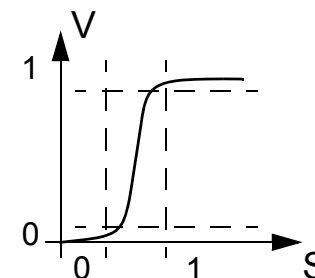
- MV riistvara – rohkem kui kaks signaalinivood
 - rohkem kui kaks diskreetset signaalinivood (pinge või vool)
 - võimalik kasutada olemasolevaid tehnoloogiaid – CMOS jne.

MVL eelised riistvaras

- Tüüpiline VLSI mikroskeem
 - ~70% pindalast ühendused, ~20% isolatsioon ja ainult ~10% transistorid
- MVL süsteemid
 - traadid kannavad rohkem informatsiooni – kokkuhoid traatide arvus ja nende vahelises isolatsioonis
 - väljaviigud kannavad rohkem informatsiooni – väiksem väljaviikude arv korpuse kohta
- MVL võimaldab kiireid aritmeetikaoperatsioone
 - nt. kolmendaritmeetika

MVL mälud

- 4-valentsed mälud (flash, DRAM)
 - kahekordne salvestustihedus (transistori kohta)
- Mäluelementide põhiprobleemid
 - salvestamine & lugemine
 - töökindlus - vajalikud kindlad vahed eri nivooode vahel
 - nivoo taastamine registrites

Kahetasemeline minimeerimine ja mitmetasemeline realisatsioon

3 varianti

1: **F**, **A**, **B**

2: **F**, **A**, **D**

3: **F**, **B**, **E**

Lisaks

üksikult

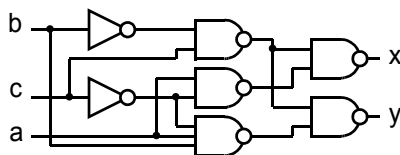
minimeeritud

4: **A**, **E**, **D**, **F**

$bi=b'$; $ci=c'$; $t1=bi \cdot c$;

$t2=a \cdot ci$; $t3=a \cdot b \cdot ci$;

$x=t1+t2$; $y=t1+t3$;

abc	xy
-01	11
1-0	10
110	<u>01</u>

abc	xy
-01	11
1-0	10
11-	01

abc	xy
-01	<u>01</u>
110	11
-0-	10

abc	xy
1-0	10
-0-	10
11-	01
-01	<u>01</u>

		c	b	
	-	1	0	0
a	1	1	0	1
	0	1	0	0
	0	1	-	1

		c	b	
	-	1	0	0
a	1	1	0	1
	0	1	0	0
	0	1	-	1

		c	b	
	-	1	0	0
a	1	1	0	1
	0	1	0	0
	0	1	-	1

		c	b	
	-	1	0	0
a	1	1	0	1
	0	1	0	0
	0	1	-	1

NOT - 2
2-NAND - 4
3-NAND - 1
26 transistori
[13 literaali]

NOT - 2
2-NAND - 5
3-NAND - 0
24 transistori
[12 literaali]

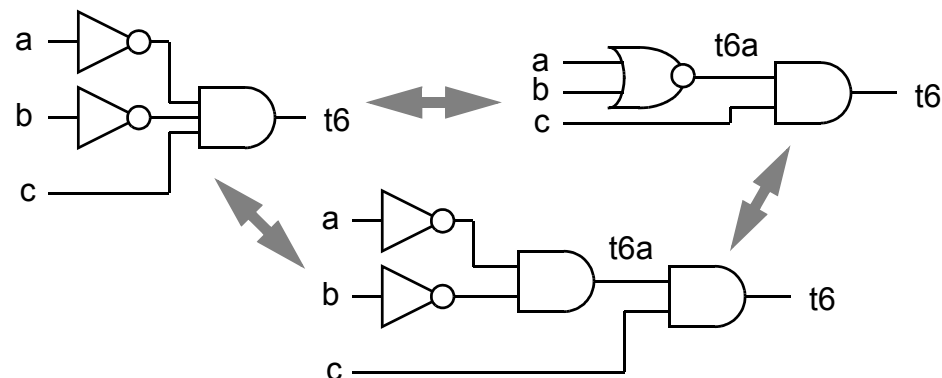
NOT - 2
2-NAND - 3
3-NAND - 1
22 transistori
[11 literaali]

NOT - 2
2-NAND - 5
3-NAND - 0
24 transistori
[12 literaali]

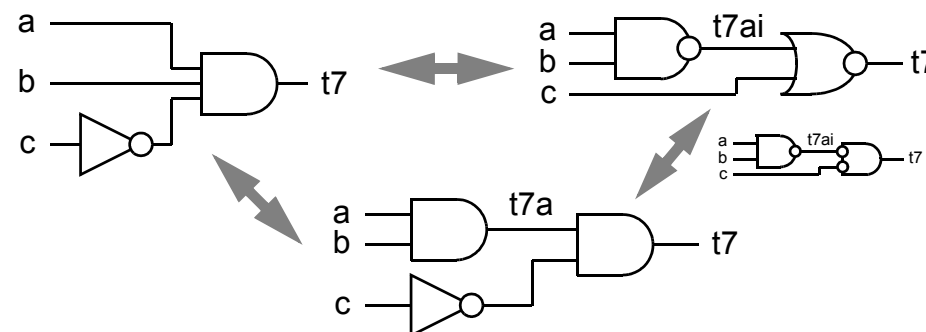
Teisendused mitmetasemelisel realisatsioonil

De Morgani & topelteituse seadused

- $t6 = a' b' c$;
- $t6a = a' b'$; $t6 = t6a c$;
- $t6a = (a + b)'$; $t6 = t6a c$;

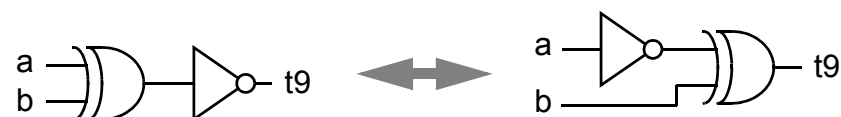

- $t7 = a b c'$;
- $t7a = a b$; $t7 = t7a c'$;
- $[t7ai = (a b)'$; $t7 = t7ai' c' ;]$
- $t7ai = (a b)'$; $t7 = (t7ai + c)'$;

a	b	$\oplus$
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	1

a	b	$\oplus$
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

Modelleerimine, mitmetasemeline realiseerimine, teisendused, signaali hilistumine...

```

entity t6_ver is
  port ( a, b, c: in bit; t6: out bit );
end entity t6_ver;

```

```

architecture yks of t6_ver is
  signal ai, bi: bit;
begin
  ai <= not a;    bi <= not b;
  t6 <= ai and bi and c;
end architecture yks;

```

```

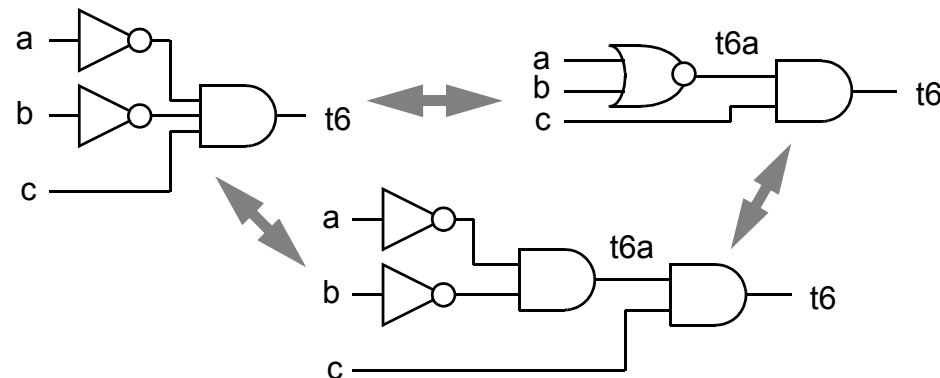
architecture kaks of t6_ver is
  signal ai, bi, t6a: bit;
begin
  ai <= not a;    bi <= not b;
  t6a <= ai and bi;    t6 <= t6a and c;
end architecture kaks;

```

```

architecture kolm of t6_ver is
  signal t6a: bit;
begin
  t6a <= a nor b;    t6 <= t6a and c;
end architecture kolm;

```


Signaalide levimisteed:

yks: a - not - 3-and - t6 / b - not - 3-and - t6 / c - 3-and - t6

kaks: a - not - 2-and - 2-and - t6 /
b - not - 2-and - 2-and - t6 / c - 2-and - t6

kolm: a - 2-nor - 2-and - t6 / b - 2-nor - 2-and - t6 /
c - 2-and - t6